Lieta Nr.A42348006
(A1696-07/20)

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2007.gada 1.novembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnese B.Lietiņa,

piedaloties:
atbildētāja – Liezēres pagasta padomes pilnvarotajam pārstāvim (pagasta padomes priekšsēdētājam) – Jānim Sirmajam;
trešās personas – *P.R.Ā.* pilnvarotajam pārstāvim *J.R.* un *A.R.*;

atklātā tiesas sēdē, 2007.gada 12.oktobrī, Rīgā, Antonijas ielā 6, izskatīja administratīvo lietu *D.B.* pieteikumā par Liezēres pagasta padomes 2006.gada 17.februāra lēmuma (sēdes protokols Nr. 2) atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Administratīvajā rajona tiesā 2006.gada 20.martā saņemts *D.B.* (turpmāk – pieteicēja) pieteikums (reģ.Nr.4713) par Liezēres pagasta padomes (turpmāk arī – pagasta padome un atbildētājs) 2006.gada 17.februāra lēmuma (sēdes protokols Nr.2) (turpmāk – Lēmums), atcelšanu.

Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2006.gada 21.marta lēmumu, pieteikums pieņemts un ierosināta administratīvā lieta Nr.A42348006.

[2] No pieteikuma izriet, ka ar Lēmumu ir aizskartas pieteicējas subjektīvās tiesības un likumiskās intereses.

Pieteicēja norāda, ka ir īpašniece nekustamajam īpašumam */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/*, (kadastra numurs */dzēsts kadastra numurs/*), kuru nopirka no sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Linkejs Ltd", ko apstiprina 1993.gada 15.marta pirkuma līgums. Savas īpašumtiesības pieteicēja ir nostiprinājusi zemes grāmatā 2001.gada 5.jūnijā uz minētā līguma pamata. Pieteicējai piederošas nekustamais īpašums ir saistīts ar *P.R.Ā.* piederošo zemes gabalu (kadastra numurs */dzēsts kadastra numurs/*).

2006.gada 17.februārī Liezēres pagasta padome pieņēma Lēmumu, ar kuru tika atļauts *P.R.Ā.* veikt vasaras mājas būvniecības ieceri īpašumā */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/*, Liezēres pagastā, Madonas rajonā, kadastra numurs */dzēsts kadastra numurs/*.

[3] Pieteicēja, nepiekrītot Lēmumam, pārsūdzēja to Administratīvajā rajona tiesā, pamatojoties uz turpmāk izklāstītajiem argumentiem.

[3.1] *P.R.Ā.* vēlas par vasaras mājas būvniecības projektu uzdot pieteicējas veikto īpašuma rekonstrukciju, lai viņai piederošo īpašumu varētu reģistrēt zemes grāmatā kā savu īpašumu.

[3.2] Liezēres pagasta padome nav norādījusi konkrētas tiesību normas, uz kuru pamata ir izdots Lēmums, kā tikai Būvniecības likuma atsevišķus pantus, bet Lēmumā norādītie 2000.gada 5.decembra Ministru kabineta noteikumi Nr.423 „Noteikumi par teritoriju plānojumiem" zaudējuši spēku 2004.gada janvārī.

[3.3] Pieteicēja jau 2002.gada 15.augustā ir saņēmusi būvniecības ieceres tehniskos noteikumus Nr.76 pirts atpūtas - bāzes rekonstrukcijai. Līdz ar to Liezēres pagasta padome, saskaņojot būvniecības ieceri vienai ēkai ar divām personām, būtiski skar pieteicējas īpašumtiesības un rada zaudējumus.

[4] Pieteicēja pieteikumā lūdza tiesu piemērot pagaidu noregulējumu attiecībā uz Lēmumu līdz spēkā būs stājies tiesas spriedums.

Ar Administratīvās rajona tiesas 2006.gada 17.maija lēmumu, lūgums par pagaidu noregulējumu lietā ir noraidīts *(lietas lapa 67-69).*

[5] Atbildētājs savā rakstveida paskaidrojumā tiesai norādījis, ka pieteicējas pieteikumu par Lēmuma atcelšanu neatzīst, sekojošu iemeslu dēļ.

[5.1] 2005.gada 11.janvārī Madonas rajona vietējo pašvaldību apvienotā būvvalde pagasta padomei iesniedza vēstuli Nr. 7/4-5 „Par patvaļīgu būvniecību". Tajā tika informēts, ka Liezeres pagasta */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* (zemes gabala kadastra numurs */dzēsts kadastra numurs/*, zemesgrāmatu folija Nr.66, zemes īpašnieks *P.R.Ā.*, nevis pieteicējai.

[7.2.1] Pieteicējai ir reģistrētas īpašumtiesības uz ēku (pirts ēka 204.45 kv m) platībā (ar kadastra nr. */dzēsts kadastra numurs/*) *(lietas lapa 13).*

Kā konstatējams no izdrukas no Madonas zemesgrāmatu nodaļas Liezeres pagasta zemesgrāmatas nodalījuma Nr.*/dzēsts nodalījuma numurs/*, pieteicējas nekustamais īpašums ir saistīts ar zemes gabalu Madonas rajona, Liezeres pagasta, */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/,* (kadastra Nr. */dzēsts kadastra numurs/*).

[7.2.2] Kā konstatējams no Izdrukas no Madonas zemesgrāmatu nodaļas Liezeres pagasta zemesgrāmatas nodalījuma nr.66, uz zemes gabala (kadastra Nr. */dzēsts kadastra numurs/*) atrodas citai personai piederoša ēka (pirts ēka)(*lietas lapa 59-60).*

Tādējādi secināms, ka Lēmums, kas attiecas uz būvniecības ieceri īpašumā ar kuru ir saistīts pieteicējas nekustamais īpašums, objektīvi var skart pieteicējas likumiskās intereses.

[8] Izvērtējusi Lēmumu, tiesa nonāk pie secinājuma, ka tas ir *atzīstams par spēkā neesošu administratīvo aktu.*

[8.1] Administratīvā procesa likuma 74.pantā ir noteikti gadījumi, kad administratīvais akts nav spēkā.

Tai skaitā, atbilstoši šā panta pirmās daļas 4.apakšpunktam, *administratīvais akts nav spēkā, ja tas pieprasa no adresāta tiesību normu pārkāpumu vai rīcību, kas faktiski vai tiesiski nav iespējama*.

[8.2] No lietas materiāliem ir konstatējams, ka trešā persona (*P.R.Ā.*) ir griezies ar iesniegumu pie atbildētāja, nolūkā pārtraukt trešās personas ieskatā nelikumīgos būvniecības darbus, kas tiek veikti uz trešajai personai piederoša zemes gabala esošajā ēkā, kas pieder pieteicējai*(lietas lapa 26-27).*

Nelikumīgās būvniecības fakts ir ticis vairākkārtīgi konstatēts, tai skaitā, ar Madonas rajona vietējo pašvaldību apvienotās būvvaldes būvinspektora 2005.gada 8.jūnija pārbaudes aktu Nr. 20/05 *(lietas lapa 40).*

[8.3] Kā norādīts Lēmumā, Lēmums ir pieņēmis, izskatot trešās personas iesniegumu [8.2], kā arī pamatojoties uz būvvaldes ziņojumu par konstatēto patvaļīgo būvniecību un konkrētās būvniecības ieceres publisko apspriešanu.

[8.3.1] No liets materiāliem ir konstatējams, ka pieteicēja tikusi aicināta uz atbildētāja attīstības un uzņēmējdarbības atbalsta komitejas sēdēm *(lietas lapa 29-30),* bet kā norādīja atbildētāja pārstāvis tiesas sēdē pieteicēja ne reizi nav ieradusies.

[8.3.2] Vienlaikus tiesa konstatē, ka atbildētājs 2005.gada 24.novembrī ir saņēmis pieteicējas rakstisku iesniegumu, kurā pieteicēja norāda uz īpašumtiesību

pastāvēšanas faktu uz ēku (kadastra nr. */dzēsts kadastra numurs/*), kā arī par pieteicējai piederoša nekustamā īpašuma saistību ar trešās personas (*P.R.Ā.*) nekustamo īpašumu. Tāpat pieteicēja norādījusi arī uz civiltiesiska strīda, kas izriet no zemes nomas tiesiskajām attiecībām pastāvēšanu un nepārprotami pauž savu noraidošo viedokli attiecībā uz konkrētās būvniecības ieceres apstiprināšanu un iespējamu saskaņošanu *(lietas lapa 32).*

[9] Tiesas ieskatā, pastāvot iepriekš konstatētajiem apstākļiem [8.3], atbildētājam nebija tiesiska pamata, izdot trešajai personai (*P.R.Ā.*) labvēlīgu administratīvo aktu, apmierinot iesniegumu un akceptējot trešās personas vasaras mājas būvniecības ieceri.

[9.1] No Lēmuma redakcijas nav iespējams viennozīmīgi izdarīt secinājumu par to, ka ar vasaras mājas būvniecības ieceri tiek saprasta tieši pieteicējai piederošā ēka, jo kā īpašumu identificējošs kadastra numurs ir norādīts trešajai personai piederošā zemes gabala kadastra numurs (*/dzēsts kadastra numurs/*).

[9.2] Vienlaikus, izvērtējusi dokumentus, uz kuriem pamatojoties konkrētais administratīvais process iesācies (trešās personas iesniegums), kā arī pamatojoties uz kuriem pieņemts Lēmums, (Būvvaldes pārbaudes akts, pieteicējas iesniegumi strīdus jautājumā, lēmums par publisko apspriešanu u.c), tiesas ieskatā viennozīmīgi ir secināms, ka Lēmums attiecināms uz pieteicējai piederošo pirts ēku, kas atrodas uz trešajai personai (akta adresāta) piederošā zemes gabala un termins vasaras māja izriet vienīgi no trešās personas (*P.R.Ā.*) iesniegumā minētā apzīmējuma.

Minēto secinājumu pēc būtības neapstrīd arī atbildētājs, norādot, ka ar Lēmumu atbildētājs vēlējies sakārtot konkrētās ēkas nelikumīgo būvniecību.

Minēto apliecina arī atbildētāja 2005.gada 16.septembra lēmuma (protokols Nr. 12, 11.paragrāfs) konstatējošajā daļā norādītais, proti, ka *P.R.Ā.* pilnvarotā persona iesniegusi lūgumu izskatīt jautājumu par nelikumīgu būvniecību uz *P.Ā.* piederošas zemes Liezeres pagasta */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/* un pieņemt lēmumu par būves vai tās daļas nojaukšanu vai par iespēju *P.R.Ā.* turpināt būvniecību *(lietas lapa 37).*

[9.3] Tādējādi, pastāvot konstatētajiem faktiskajiem apstākļiem, atbildētājam, atbilstoši Būvniecības likumā noteiktajai kompetencei, bija jālemj par nelikumīgās būvniecības pārtraukšanu un par administratīvā soda piemērošanu nelikumīgās būvniecības veicējam (t.i. pieteicējai kā ēkas īpašniecei). Tā vietā, atbildētājs ir lēmis par atļauju turpināt nelikumīgi uzsākto būvniecību citai personai (zemes gabala īpašniekam).

Izvērtējusi Lēmuma pamatojumā norādītās Būvniecības likuma normas, tāpat Ministru kabineta Noteikumu nr. 423 „Noteikumi par teritorijas plānojumu" un Ministru kabineta Noteikumu Nr. 309 „Būvniecības publiskās apspriešanas noteikumi" normas, tiesa nerod tiesisku pamatojumu, atbildētājam izdot konkrētā satura administratīvo aktu, tādējādi iejaucoties ar likumu aizsargātajās privātpersonas īpašuma tiesībās.

Līdz ar minēto, tiesa nonāk pie secinājuma, ka atbildētāja Lēmums, ar kuru atļauta vasaras mājas būvniecības iecere īpašumā */dzēsts nekustamā īpašuma nosaukums/*, Liezeres pagasts, Madonas rajons, LV-*/dzēsts kadastra numurs/*, ir atzīstams pat tādu, kas pieprasa no adresāta tiesību normu pārkāpumu vai rīcību, kas faktiski un tiesiski nav iespējama.

[9.3.1] Pašvaldība kā publisko tiesību subjekts darbojas likumā noteiktās kompetences ietvaros. Publisko tiesību subjektam (pretēji privāto tiesību subjektam), ir atļauts tikai tas, kas noteikts likumā.

Likuma „Par būvniecību" 7.pants nosaka pašvaldības kompetenci konkrētajā sfērā, kas nevar tikt tulkota paplašināti, iejaucoties privāttiesiskajās attiecībās (īpašuma tiesībās), kas tiek reglamentētas atbilstoši Civillikumam.

Atbilstoši Būvniecības likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktajam, *zemes gabalu var apbūvēt tā īpašnieks vai cita persona, kas noslēgusi līgumu ar attiecīgā zemes gabala īpašnieku.*

No lietas materiāliem konstatējams, ka konkrētajā gadījumā joprojām pastāv civiltiesisks strīds par zemes (pieteicējai piederošas ēkas apsaimniekošanai) piespiedu nomas noslēgšanu ar trešo personu, no kā izrietošs ir secinājums, ka nelikumīga būvniecība pieteicējai piederošajā ēkā, iespējams, ir konstatēta pamatoti.

Vienlaikus, ne citētā, ne viena cita tiesību norma neparedz tiesības atbildētājam lemt par personai piederošajā īpašumā notiekoša būvniecības procesa legalizāciju par labu citai personai - zemes gabala īpašniekam.

Atbildētāja kompetencei konkrētajā gadījumā atbilda lēmuma pieņemšana attiecībā pret nelikumīgās būvniecības veicēju (t.i. pieteicēju), atbilstoši Būvniecības likuma 30.pantam.

[9.3.2] Apsvērums, ka pieteicēja nav atsaukusies un atbildētāja aicinājumu ierasties uz jautājuma izskatīšanu, lietas ietvaros nav izšķirošs, jo pirmkārt, pieteicēja savu viedokli ir paudusi rakstveida iesniegumā, otrkārt, personas neierašanās nav šķērslis tiesiska lēmuma pieņemšanai.

Pastāvot konstatētajiem apstākļiem, tiesa secina, ka ir atzīstams par pamatotu pieteicējas pieteikumā norādītais arguments, ka atbildētājs ar Lēmumu ir akceptējis būvniecības ieceri, kas attiecas uz viņai piederošo nekustamo īpašumu (pirts ēku) personai, kurai konkrētais īpašums nepieder, kas pēc savas būtības ir iejaukšanās ar LR Satversmi aizsargātās pieteicējas īpašnieces tiesībās (tā kā var kalpot par pamatu piemēram īpašuma prasības celšanai no trešās personas puses pret pieteicēju) un radīt pieteicējai nelabvēlīgas sekas.

[9.3.3] Nepamatoti Lēmumā atbildētājs ir atsaucies arī uz Ministru kabineta noteikumiem Nr. 309 „Būvniecības publiskās apspriešanas noteikumi" tā kā publiskā apspriešana ir būvprojektēšanas procesa sagatavošanas procesa sastāvdaļa, un tās mērķis ir nodrošināt informācijas atklātumu par vides veidošanu, kā arī valsts un pašvaldību institūciju darbību un budžeta līdzekļu izlietojumu būvniecībā un nevar kalpot par pamatojumu nelikumīgas būvniecības legalizācijai par labu trešajai personai.

[9.4] Uz Lēmuma pieņemšanas brīdi atbildētāja rīcībā bija gan pieteicējas viedoklis, gan trešās personas viedoklis, kā arī būvvaldes inspektora veikts apsekošanas akts, kurā atspoguļots reālais stāvoklis dabā, tādēļ tiesas ieskatā, nav pieļaujama situācija, kad atbildētājs, būdams informēts par lietas faktiskajiem apstākļiem, tais skaitā par to, ka uz trešajai personai piederošā zemes gabala atrodas vairākas ēkas *(lietas lapa 98),* ka starp pieteicēju kā vienas no šim ēkām īpašnieci un trešo personu kā zemes īpašnieku pastāv civiltiesiska rakstura strīds un pieteicēja konkrēto, trešās personas būvniecības ieceres ierosinājumu uztver kā prettiesisku iejaukšanos viņas īpašumtiesībās, atbildētājam bija pienākums:

1) rīkoties likumā noteiktās kompetences ietvaros;

2) noraidīt trešās personas iesnigumu;

3) Lēmumu formulēt veidā, no kura teksta saturiski izrietētu skaidrs un nepārprotams adresātam piešķirtās tiesības (administratīvā procesa likuma 67.panta otrās daļas 8.punkts), kas noteikts ar likumu kā administratīvā akta sastāvdaļa.

Tādējādi, pat gadījumā, ja tiesa lietā vērtētu prasījumu par administratīvā akta atcelšanu, konkrētais Lēmums būtu atceļams šī procesuālā pārkāpuma dēļ, kas tieši ietekmējis nolēmumu pēc būtības.

[10] Tiesas ieskatā lietā nav izšķirošas nozīmes apstāklim, ka ar Madonas rajona tiesas 2005.gada 27.aprīļa spriedumu (civillietā Nr. 23058202/07/05-4) ir noraidīta pieteicējas prasība par piespiedu zemes nomas līguma noslēgšanu ar trešo personu. Tā kā ar šo spriedumu nav skartas ne pieteicējas īpašumtiesības uz pirts ēku, ne trešās personas (*P.R.Ā.*) īpašumtiesības uz konkrēto zemes gabalu. Minētais fakts lietā vērtējams kā apstiprinājums tam, ka zemes nomas līgums joprojām nav noslēgts.

[11] Pārējie pārkāpumi, kas pieteicējas ieskatā ir pieļauti Lēmumā (pamatojums ar spēkā neesošu tiesību normu u.tml.) un to ietekme uz administratīvā akta atcelšanas nepieciešamību būtu vērtējami, ja no tiem būtu atkarīga administratīvā akta atcelšana. Šajā gadījumā tas nav būtiski, tā kā administratīvais akts ir spēkā neesošs.

[12] Pieteicēja savā pieteikumā ir ietvērusi prasījumu par pārsūdzētā administratīvā akta atcelšanu, nevis spēkā neesamību, kas ir atšķirīgs prasījuma priekšmets.

Tomēr, atzīstot administratīvo aktu par spēkā neesošu, tiesa nepārkāpj prasījuma robežas, jo:

1) gan pārbaudot spēkā esamību, gan atcelšanas nepieciešamību, tiesai ir jāpārbauda pārsūdzētā administratīvā akta tiesiskums, tātad pārbaudes priekšmets ir identisks;

2) nav iespējams atcelt spēkā neesošu administratīvo aktu;

3) pieteicējai uz pieteikuma iesniegšanas vai lietas izskatīšanas sākuma brīdi var nebūt skaidrs administratīvā akta tiesiskuma novērtējums, tiesas spriedums par to nav paredzams, tāpēc arī precīzā prasījuma noformulēšana ir apgrūtināta.

Lai šā iemesla dēļ pieteicēja caur neprecīza pieteikuma iesniegšanu nezaudētu savas tiesības uz tiesisku administratīvo aktu, tiesai ir jābūt iespējai pārbaudīt administratīvā akta tiesiskumu un izdarīt pareizus secinājumus par to, t.i., atzīstot administratīvo aktu par spēkā neesošu, vai arī atceļot to.

[13] Tā kā pārsūdzētais atbildētāja Lēmums nav spēkā, atzīstams, ka iestāde nav pēc būtības izskatījusi jautājumu par administratīvā akta izdošanu, pamatojoties uz trešās personas iesniegumu.

Tas nozīmē, ka:

1) tiesa nevar izskatīt jautājumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tā kā nav administratīvā akta ar jebkādu tiesisko pamatojumu, kura pareizību un tātad atteikuma pamatotību un pamatu izdot labvēlīgu administratīvo aktu tiesa varētu vērtēt;

2) iestādei *ex lege* (tieši pēc likuma) ir pienākums vēlreiz skatīt *P.R.Ā.* iesniegumu.

Administratīvā procesa likums paredz, ka uz personas iesniegumu par administratīvā akta izdošanu ir jāizdod administratīvais akts (labvēlīgs administratīvais akts vai cits lēmums atbilstoši Administratīvā procesa likuma 63.pantam). Tā kā pārsūdzētais atbildētāja lēmums nav spēkā, uz trešās personas iesnieguma pamata uzsāktais administratīvais process nav noslēdzies ar administratīvo aktu. Attiecīgi, atbildētājam jāizvērtē vai iesniedzējam (trešajai personai) pastāv subjektīvās tiesības prasīt konkrēto prasījumu no atbildētāja, un jālemj par iesnieguma tālāko virzību, izdodot konkrētu administratīvo aktu.

[14] Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmā daļa nosaka, ka *ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam, viņa samaksāto valsts nodevu.*

Rezolutīvā daļa:

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.–252.pantu, 253.panta pirmo daļu, kā arī 126.pantu, Administratīvā rajona tiesa,

nosprieda:

apmierināt D.B. pieteikumu.

Atzīt par spēkā neesošu Liezēres pagasta padomes 2006.gada 17.februāra lēmumu (sēdes protokols Nr. 2).

Uzlikt par pienākumu Liezeres pagasta pašvaldībai atlīdzināt pieteicējai viņas samaksāto valsts nodevu Ls 10.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas.

Tiesnese B.Lietiņa